

Софийски университет „Св. Климент Охридски“
Философски факултет
Катедра „Политология“

СТАНОВИЩЕ

от доц., д-р Антоний Гълъбов, Департамент Политически науки, Нов български университет

Относно дисертационен труд на тема:

„Аспекти на икономическо насилие:

Нарковойната в Мексико и фактори, въздействащи върху избухването и динамиката ѝ“

Представен от Георги Петров Христов, с научен ръководител доц., д-р Любов Минчева

Предложеният дисертационен труд е структуриран в три части, увод, заключение и библиография, в която са посочени 355 източника, 16 графики и 14 таблици. Със своя обем от 324 страници, както и с оглед на качеството на изложението, трудът отговаря на академичните изисквания за подготовката и представянето на дисертационен труд за присъждането на научната степен „доктор“ по политология.

Предмет на изследването е взаимодействието между ендегенни и екзогенни фактори в развитието на нарковойната в Мексико в периода 2006 – 2012 година, която е обект на представеното изследване. На базата на анализа е изведено разбиране за измеренията на икономическото насилие и е предложена конкретна перспектива за насочване на международните усилия в борбата срещу разпространението на наркотици и възможността то да бъде използвано като властови ресурс. В известен смисъл, това е изследване, посветено на конкретните икономически, политически и социални измерения на разбирането за „провалена държава“.

Дисертационното изследване структурира две групи от фактори – ендегенни и екзогенни, чрез взаимодействието между които се предлага конкретна интерпретация на нарковойната в Мексико и едновременно с това извеждането на общ модел на взаимодействие, който би могъл да послужи при изграждането на цялостната стратегия за противодействие срещу производството и трафика на наркотици и ограничаване на неговото влияние върху икономиката и институционалната среда. Самостоятелен аспект на изследваната проблематика е изследването на взаимовръзката между наркоикономиката, от една страна, и корупцията, пране на пари и други инструменти за генериране на приходи от страна на международната организирана престъпност.

Нарковойната в Мексико по време на мандата на Фелипе Калдерон, е избрана като модел, като конкретен казус, представящ измеренията на една променена национална политика по отношение на противодействието на нарко-разпространението и наркоикономиката. Според автора, именно в този случай може да бъде изследвана динамиката на взаимодействията между ендегенни и екзогенни фактори, които определят устойчивостта на резултатите от реализирането на подобна национална политика.

По своя характер и методология, това изследване се основава на документален анализ на широк кръг от източници, формирани от международни институции, както и на научни експертизи и анализи, посветени на изследваната проблематика. Използван е институционален анализ, сравнителен и исторически подход, както и количествен анализ. В резултат от проведеното изследване, авторът предлага изводи и препоръки, свързани с мексиканската война, както и инструментариум за решаване на глобалния проблем с наркотиците.

Принос на дисертационния труд е формулирането на представата за модел на взаимодействие и изследването на значимостта на отделните групи от фактори в динамиката на развитие на откритата конфронтация между държавните институции и нарко-картелите. В резултат от дисциплинирана и последователна работа върху понятията, авторът успява да изгради цялостен теоретичен модел, на базата на който топравя своите предложения и прави изводи, които имат място в по-нататъшния процес на осмисляне на процеси и явления, определени общо като икономическо насилие, провалена или „крехка държава“ или нарко-икономиката, която авторът свързва с т.нар. „черна“ икономика.

Качеството на представеното дисертационно изследване насърчава необходимостта от задълбочаване на дискусията в няколко конкретни направления. На първо място, относно значението на историческата и културна специфика при анализа на нарковойната. На второ място, по отношение на значението на регионалния фактор, от една страна, и динамиката на влияние между определените в изследването като ендегенни и екзогенни фактори. На следващо място, относно границите на приложимост на направените в дисертационното изследване изводи и препоръки по отношение на глобалното въздействие върху пазара на наркотици и неговото влияние върху държавните институции и развитието на обществото.

Освен по отношение на тези възможни изследователски перспективи, бих искал да формулирам един въпрос, който синтезира в някаква степен резултатите от представеното изследване. „Става въпрос за „края на нарковойната“ – имаме ли основания да смятаме, че посочените фактори са преустановили своето действие? След като обект на изследване е откритата фаза на противопоставяне, която завършва с края на управлението на Фелипе Калдерон, можем ли да приемем, че тя е формирала нов баланс на сили или че е установила ново ниво на равновесие в обществото? Как изглежда периода след формалния край на войната и може ли сегашното състояние, пет години по-късно, да бъде определено

като доказателство за ограничаването на ролята на наркоикономиката върху развитието на държавата?

Можем ли да приемем, че опитът на Мексико може да бъде приложен по отношение на други страни от региона или на други страни, които са зависими от производството и транзита на наркотици? Налице ли са достатъчни основания за съпоставка между процеси на отслабване на държавата и задълбочаване на влиянието върху нея от страна структури на организираната престъпност, от една страна, и развитие на критични рискове, свързани с глобалния пазар на наркотици? И ако това е така, то възможно ли е приложението на модели, даващи резултат на национално ниво като ориентири за международните усилия за противодействие срещу глобалните рискове?

Като имам предвид актуалността на темата, значителните усилия на докторанта, доброто познаване на конкретната изследвана проблематика, коректното приложение на теоретични схеми, модели и понятия, както и възможностите за продължаване на изследователските усилия и приложение на постигнатите, смятам, че представеното дисертационно изследване отговаря на всички академични изисквания за успешна защита на докторат по политология. Предлагам на уважаемото жури да присъди на Георги Петров Христо академичното звание „доктор“ по политология.

доц., д-р Антоний Гълъбов